

טיוטת חוק רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב (תיקון מס'...) (הוראות לעניין סייבר והעדפת מכס- ארץ המקור), התשפ"ו-2025 - אישור החלטת ועדת השרים לענייני

חקיקה

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם :

- א. לאשר את החלטת ועדת השרים לענייני חקיקה מיום 22.12.2025, שעניינה אישור טיוטת חוק רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב (תיקון מס'...) (הוראות לעניין סייבר והעדפת מכס- ארץ המקור), התשפ"ו-2025 (להלן – הצעת החוק), המצורפת בזאת.
- ב. בהתאם לסעיף 81(ג) לתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת לקצר את תקופת ההנחה ולהקדים את הדיון בהצעת החוק.
- ג. בהתאם לסעיף 88(ב) לתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת להתיר את הקריאה השנייה בהצעת החוק ביום הנחתה על שולחן הכנסת.

דברי הסבר

רקע כללי

חוק רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב, התשע"ו-2016 (להלן – החוק), יצר שינויים משמעותיים במבנה הרגולטורי של ענף יבוא הרכב, שמטרתם היתה, בין היתר, קידום התחרות בענף, מטרה שעוגנה גם בסעיף 1 לחוק כחלק ממטרותיו. במסגרת שינויים אלה, נקבעו סוגים שונים של יבואני רכב: יבואן ישיר – יבואן רכב שברשותו הסכם עם יצרן רכב במדינת חוץ לייבוא ושיווק רכב מתוצרתו בישראל; יבואן עקיף – יבואן רכב שברשותו הסכם עם סוכן מורשה של יצרן רכב במדינת חוץ; ויבואן זעיר – יבואן רכב שברשותו הסכם עם אדם במדינת חוץ, אשר מוגבל במספר הרכבים שהוא רשאי לייבא בשנה (60 רכבים בשנה, לפי הוראת השעה הקבועה בסעיף 254 לחוק).

סעיפים 2 עד 4 : מאז נכנס החוק לתוקף, סוגיית הסייבר ברכבים הולכת ותופסת מקום יותר ויותר משמעותי, הן לנוכח המגמה של גידול השימוש במחשבים וציוד דיגיטאלי ברכבים, ומנגד, לנוכח התגברות תקיפות הסייבר במרחב. במטרה לתת מענה להתפתחויות אלה, מוצע: להסמיק את המנהל, בהתייעצות עם מערך הסייבר הלאומי, לקבוע ברישיון למתן שירות רכב אמצעים שיש לנקוט לשם הגנה מפני איומי סייבר שיחולו על בעל הרישיון (סעיף 2); להסמיק את שרת התחבורה והבטיחות בדרכים בהתייעצות עם מערך הסייבר הלאומי, לקבוע תנאים נוספים לקבלת רישיון לפי חוק זה בעניין הגנת סייבר, ובכלל זה – דרישת קיומם של מנגנונים ואמצעים שיבטיחו הגנה כאמור, חובת מינוי בעלי תפקיד שיהיו ממונים על עניין זה וקביעת תנאי כשירות ודרישות הכשרה בעבורם (סעיף 3); להסמיק את שרת התחבורה והבטיחות בדרכים בהתייעצות עם מערך הסייבר הלאומי, לקבוע מנגנונים נאותים ואמצעים מתאימים שיחולו על בעל רישיון למתן שירות רכב, בהתאם לסוג הרישיון שברשותו (סעיף 4).

סעיף 5 : במהלך השנים מאז נכנס החוק לתוקף, התבררו קיומם של חסמים תחרותיים שונים, שהוראות החוק לא הסדירו. אחד מחסמים אלה, הוא היעדר היכולת של יבואני רכב שאינם יבואנים ישירים, ליזכות בפטור ממכס בשיעור של 7% משווי הרכב, המוקנה על פי הסכמי הסחר הבין-לאומיים שמדינת ישראל צד להם, לרכבים שמקורם בארצות עמן יש לישראל הסכמי סחר, וזאת בכפוף להוראות צו תעריף המכס והפטורים ומס קניה על טובין, התשע"ז-2017 (להלן – "צו תעריף המכס" ו-"העדפת המכס" בהתאמה). לצורך קבלת העדפת המכס, נדרש כיום יבואן רכב להציג בפני המכס מסמך העדפה כהגדרתו בפקודת המכס; אישורים אלה, המצויים בידי יצרני הרכב, ניתנים על ידם ליבואני הרכב הישירים בלבד (עימם הם קשורים בהסכם), ואינם מסופקים ליבואנים אחרים, באופן שלא מאפשר ליבואנים עקיפים, זעירים או מייבאי רכב ביבוא אישי (לפי סעיף 33 לחוק), ליהנות מהעדפת המכס.

התיקון המוצע, מטרתו מתן מענה לקושי האמור, תוך סיוע לקבלת פטור ממכס גם ליבואנים שאינם יבואנים ישירים, כאשר התשתית החוקית למתן פטור כאמור והתנאים לפטור כאמור נקבעים בצו תעריף המכס. הסיוע האמור מבוסס על קביעת חובת דיווח למנהל המכס שתחול על יבואנים ישירים, אחת לשישה חודשים, ביחס לפרטי הרכבים שייבאו לישראל תוך קבלת העדפת המכס, בששת החודשים שקדמו למועד הדיווח.

היבואנים הישירים יעבירו את הפרטים הנדרשים בטופס מקוון שקישור אליו יפורסם באתר רשות המסים.

סעיפים 6 ו-7 : במטרה לאכוף את הוראת סעיף 5 המוצע, מוצע לקבוע עיצום כספי שיוטל על יבואן ישיר שלא יקיים את חובת מסירת המידע למנהל רשות המיסים, כמפורט בסעיף 5 לתיקון זה, וכן לקבוע עיצום כספי על יבואן ישיר שלא יקיים את חובת מסירת המידע למנהל רשות המיסים בתקופת הוראת המעבר הנקובה בסעיף 8 לתיקון זה.

סעיף 8 : מוצע לקבוע הוראת מעבר ביחס לחובת הדיווח הראשונה שתחול על היבואנים הישירים לפי סעיף 5 לתיקון זה, באופן שמועד הדיווח הראשון, יחול בתוך חודש ממועד תחילתו של החוק.

ההסדר המוצע כאן, מובא לאישור לאחר שהסדר דומה במהותו חל כהוראת שעה בין חודש ספטמבר 2023 וחודש יוני 2025, והוכיח את יעילותו בהגדלת כמות הרכבים שיובאו לארץ תוך ניצול העדפת המכס על ידי יבואני הרכב שאינם יבואנים ישירים.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

לא רלוונטי

תקציב

לא רלוונטי

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

לא רלוונטי

החלטות קודמות של הממשלה

אין

עמדת היועצת המשפטית של המשרד יוזם ההצעה

מצורפת בזאת חוות דעת משפטית של היועצת המשפטית של משרד התחבורה והבטיחות בדרכים.

סיווגים

סיווג ראשי: 07 חקיקה ממשלתית

מגישה: שרת התחבורה והבטיחות בדרכים

ל' בכסלו התשפ"ו
20 בדצמבר 2025

טיוטת חוק

א. שם החוק המוצע

חוק רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב (תיקון מס'..)(הוראות לעניין סייבר והעדפת מכס – ארץ המקור),
התשפ"ו-2025

ב. מטרת טיוטת החוק המוצעת, הצורך בו, עיקרי הוראותיו והשפעתו על הדין הקיים

חוק רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב, התשע"ו-2016 (להלן – החוק), יצר שינויים משמעותיים במבנה הרגולטורי של ענף יבוא הרכב, שמטרתם היתה, בין היתר, קידום התחרות בענף, שנקבעה בסעיף 1 לחוק כחלק ממטרותיו. במסגרת שינויים אלה, נקבעו סוגים שונים של יבואני רכב: יבואן ישיר – יבואן רכב שברשותו הסכם עם יצרן רכב במדינת חוץ לייבוא ושיווק רכב מתוצרתו בישראל; יבואן עקיף – יבואן רכב שברשותו הסכם עם סוכן מורשה של יצרן רכב במדינת חוץ; ויבואן זעיר – יבואן רכב שברשותו הסכם עם אדם במדינת חוץ, אשר, בין היתר, מוגבל במספר הרכבים שהוא רשאי לייבא בשנה (20 רכבים בשנה, לפי סעיף 44(ב) לחוק; להוראה זו יש הקלה בהוראת שעה בסעיף 254 לחוק, המאפשרת ליבואן כאמור יבוא של עד 60 כלי רכב בשנה).
סעיפים 2 עד 4: מאז נכנס החוק לתוקף, העיסוק בסוגיית הסייבר ברכבים בקרב גורמי המקצוע בתחום תופס מקום נרחב יותר, הן לנוכח המגמה של גידול השימוש במחשבים וציוד דיגיטאלי ברכבים, ומנגד, לנוכח התגברות תקיפות הסייבר במרחב. במטרה לתת מענה להתפתחויות אלה, מוצע: להסמיך את המנהל, בהתייעצות עם מערך הסייבר הלאומי, לקבוע ברישיון למתן שירות רכב אמצעים שיש לנקוט לשם הגנה מפני איומי סייבר שיחולו על בעל הרישיון (סעיף 2); להסמיך את שר התחבורה בהתייעצות עם מערך הסייבר הלאומי, לקבוע תנאים נוספים לקבלת רישיון לפי חוק זה בעניין הגנת סייבר, ובכלל זה – דרישת קיומם של מנגנונים ואמצעים שיבטיחו הגנה כאמור, חובת מינוי בעלי תפקיד שיהיו ממונים על עניין זה וקביעת תנאי כשירות ודרישות הכשרה בעבורם (סעיף 3); להסמיך את שר התחבורה בהתייעצות עם מערך הסייבר הלאומי, לקבוע מנגנונים נאותים ואמצעים מתאימים שיחולו על בעל רישיון למתן שירות רכב, בהתאם לסוג הרישיון שברשותו (סעיף 4).

סעיף 5: במהלך השנים מאז נכנס החוק לתוקף, התבררו קיומם של חסמים תחרותיים שונים, שהוראות החוק לא הסדירו. אחד מחסמים אלה, הוא היעדר היכולת של יבואני רכב שאינם יבואנים ישירים, לזכות בפטור ממכס בשיעור של 7% משווי הרכב, המוקנה על פי הסכמי הסחר הבין-לאומיים שמדינת ישראל צד להם, לרכבים שמקורם בארצות עמן יש לישראל הסכמי סחר, וזאת בכפוף להוראות צו תעריף המכס והפטורים ומס קניה על טובין, התשע"ז-2017 (להלן – "צו תעריף המכס" ו-"העדפת המכס" בהתאמה). לצורך קבלת העדפת המכס, נדרש כיום יבואן רכב להציג בפני המכס מסמך העדפה כהגדרתו בפקודת המכס; אישורים אלה, המצויים בידי יצרני הרכב, ניתנים על ידם ליבואני הרכב הישירים בלבד (עימם הם קשורים בהסכם), ואינם מסופקים ליבואנים אחרים, באופן שלא מאפשר ליבואנים עקיפים, זעירים או מייבאי רכב ביבוא אישי (לפי סעיף 33 לחוק), ליהנות מהעדפת המכס.

התיקון המוצע, מטרתו לסייע במתן מענה לקושי האמור, תוך, סיוע לקבלת פטור ממכס גם ליבואנים שאינם יבואנים ישירים, כאשר התשתית החוקית למתן פטור כאמור והתנאים לפטור כאמור נקבעים בצו תעריף

המכס. הסיוע האמור עניינו, ת קביעת חובת דיווח למנהל המכס שתחול על יבואנים ישירים, אחת לשישה חודשים, ביחס לפרטי הרכבים שייבאו לישראל תוך קבלת העדפת המכס, בששת החודשים שקדמו למועד הדיווח.

היבואנים הישירים יעבירו את הפרטים הנדרשים בטופס מקוון שקישור אליו יפורסם באתר רשות המסים. **סעיפים 6 ו-7:** במטרה לאכוף את הוראת סעיף 5 המוצע, מוצע לקבוע עיצום כספי שיוטל על יבואן ישיר שלא יקיים את חובת מסירת המידע למנהל רשות המסים, כמפורט בסעיף 5 להצעת חוק זו, וכן לקבוע עיצום כספי על יבואן ישיר שלא יקיים את חובת מסירת המידע למנהל רשות המסים בתקופת הוראת המעבר הנקובה בסעיף 8.

סעיף 8: מוצע לקבוע הוראת מעבר ביחס לחובת הדיווח הראשונה שתחול על היבואנים הישירים לפי סעיף 5 לתיקון זה, באופן שמועד הדיווח הראשון, יהיה תוך חודש מיום תחילתו של תיקון זה.

ג. השפעת החוק המוצע על קבוצות אוכלוסייה מסוימות

לא רלוונטי

ד. השפעת תזכיר החוק המוצע על התקציב ועל התקן המנהלי של המשרד היוזם, משרדים אחרים ורשויות אחרות.

לא רלוונטי

ה. להלן נוסח תזכיר החוק המוצע ודברי הסבר

טיוטת חוק מטעם משרד התחבורה והבטיחות בדרכים :

טיוטת חוק רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב (תיקון מס'...) (הוראות לעניין סייבר והעדפת

מכס- ארץ המקור), התשפ"ו-2025

תיקון סעיף 3

1. בחוק רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב, התשע"ו-2016¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 2 -

(1) אחרי ההגדרה "דרישות תקינה אמריקאית" יבוא :

"דרישות תקינה קנדית" – תקן או תקנה פדרליים של קנדה, כתוקפם מעת לעת ;"

(2) אחרי ההגדרה "המנהל" יבוא :

"מנהל המכס" – המנהל כהגדרתו בפקודת המכס² ;"

(3) אחרי ההגדרה "מעבדה מוסמכת לרכב" יבוא :

"מערך הסייבר הלאומי" – כהגדרתו בחוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-1998³ ;".

2. אחרי סעיף 3(ב)(8) לחוק העיקרי, יבוא :

"(9) אמצעים שיש לנקוט לשם הגנה מפני איומי סייבר ; בהתייחסות עם מערך הסייבר הלאומי ; לא נמסרה עמדת מערך הסייבר הלאומי כאמור בתוך 30 ימים מיום פניית המנהל אליו בעניין, יראו, בתום אותה תקופה, כאילו קוימה עימו חובת ההתייחסות לפי פסקה זו."

הוספת סעיף 7א 3. אחרי סעיף 7 לחוק העיקרי, יבוא :

7א. השר, בהתייחסות עם מערך הסייבר הלאומי, רשאי לקבוע תנאים נוספים למתן רישיון בעניין הגנת	"סמכות השר לקבוע תנאים נוספים למתן רישיון בעניין הגנת סייבר
הגנת סייבר, ובכלל זה – דרישת קיומם של מנגנונים ואמצעים שיבטיחו הגנה כאמור, חובת מינוי בעלי תפקיד שיהיו ממונים על עניין זה וקביעת תנאי כשירות ודרישות הכשרה בעבורם ; לא נמסרה עמדת מערך הסייבר הלאומי כאמור בתוך 30 ימים מיום פניית השר אליו בעניין, יראו, בתום אותה תקופה, כאילו קוימה עימו חובת ההתייחסות לפי סעיף זה."	

¹ ס"ח התשע"ו, עמ' 970 ; התשפ"ה, עמ' 796.

² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 3, עמ' 39.

³ ס"ח התשנ"ח, עמ' 348.

"מנגנונים להגנת 14א. בלי לגרוע מהוראות כל דין, בעל רישיון למתן שירות סייבר במתן שירות רכב ידאג לקיומם של מנגנונים נאותים ואמצעים מתאימים להגנת סייבר הנדרשים בעת מתן שירות רכב, בהתאם לסוג הרישיון שברשותו, והכול כפי שקבע השר, בהתייעצות עם מערך הסייבר הלאומי; לא נמסרה עמדת מערך הסייבר הלאומי בתוך 30 ימים מיום פניית השר אליו בעניין, יראו, בתום אותה תקופה, כאילו קוימה עימו חובת ההתייעצות כאמור."

"חובת דיווח של 56א. (א) לשם מתן העדפה בשיעור המכס לפי פקודת יבואן ישיר לעניין העדפה בשיעור המכס תעריף המכס והפטורים, 1937" לעניין יבוא רכב, בהתאם לתנאים שנקבעו בהסכמי סחר בין-לאומיים שישראל צד להם (להלן – העדפה בשיעור המכס), יעביר יבואן ישיר למנהל המכס, אחת לשישה חודשים, בטופס מקוון כאמור בסעיף קטן (ב), את הפרטים שלהלן לעניין כלי רכב שהוא ייבא בששת החודשים שקדמו למועד הדיווח וניתנה לגביהם העדפה בשיעור המכס:

(1) תוצר;

(2) מדינת הייצור של הרכב;

(3) התקינה הזרה שהרכב עומד בדרישותיה, ולעניין התקינה הזרה כאמור – גם פרטים אלה, לפי העניין:

(א) ביבוא רכב שעומד בדרישות תקינה אמריקאית או קנדית –

(1) כינוי מסחרי כפי שמופיע בהצהרת יצרן הרכב;

(2) 8 הספרות הראשונות, הספרה ה-10 וה-11 של מספר השלדה של הרכב;

(ב) ביבוא רכב שעומד בדרישות תקינה
אירופית –

(1) כינוי מסחרי כפי שמופיע
במסמך ההתאמה לדרישות
התקינה האירופית (Certificate of
Conformity) של כלי הרכב ;

(2) אחד מפרטי הזיהוי של כלי
הרכב שלהלן :

(א) נתוני אב-טיפוס (Type) ודגם
(Variant) – , כפי שמופיעים
במסמך ההתאמה לדרישות
התקינה האירופית של כלי הרכב,
ואם ההעדפה בשיעור המכס ניתנה
על פי תת-טיפוס (Version), כפי
שמופיע במסמך ההתאמה
לדרישות התקינה האירופית של
כלי הרכב – גם תת-הטיפוס
כאמור ;

(ב) ביבוא רכב שמספר השלדה
של הרכב נקבע לפי התקינה
האמריקאית - 8 הספרות
הראשונות, הספרה ה-10 וה-11 של
מספר השלדה של הרכב ;

(ג) ביבוא רכב שעומד בדרישות תקינה
זרה אחרת, שאושרה על ידי השר בתקנות
לפי פקודת התעבורה - פרטים נוספים כפי
שיקבע השר, בהסכמת שר האוצר.

(ב) מנהל רשות המסים יפרסם באתר האינטרנט של
רשות המסים טופס מקוון הכולל את הפרטים כאמור
בסעיף קטן (א) שעל יבואן ישיר להעביר כאמור באותו
סעיף קטן.

לרשומות - אי
אפשר להכניס
פנימה

(ג) לשם אכיפת הוראות סעיף קטן (א), מנהל המכס ימסור למנהל מידע בדבר יבואנים ישירים שלא מסרו פרטים לפי הוראות אותו סעיף קטן או שמסרו פרטים חלקיים; המידע יימסר בסמוך לאחר המועד שבו על יבואן ישיר למסור פרטים לפי אותו סעיף קטן.

תיקון סעיף 198 6. בסעיף 198 לחוק העיקרי, אחרי פסקה (18) יבוא:

"(18א) יבואן ישיר שלא דיווח למנהל המכס, במועד או באופן שנקבע לכך, פרט מהפרטים כאמור בסעיף 56א(א), בניגוד להוראות אותו סעיף;

(18ב) יבואן ישיר שמתקיים לגביו האמור בסעיף 8 לחוק רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב (תיקון מס'...) (הוראות לעניין סייבר והעדפת מכס – ארץ המקור), התשפ"ו-2025⁵, שלא דיווח למנהל המכס במועד או באופן שנקבע לכך, חודש מיום תחילתו של החוק האמור פרט מהפרטים כאמור בסעיף 56א(א), בניגוד להוראות סעיף 8 האמור;"

הוספת סעיף 203א 7. אחרי סעיף 203 לחוק העיקרי יבוא:

"עיצום כספי בשל 203א. הפר בעל רישיון למתן שירות רכב הוראת מהוראות הפרת תקנות התקנות שנקבעו לפי סעיף 14א, שהשר קבע, בהסכמת שר המשפטים, כי ניתן להטיל עיצום כספי בשל הפרתה, רשאי המנהל להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה בסכום שקבע השר, בהסכמת שר המשפטים, ובלבד שלא יעלה על הסכום הבסיסי."

הוראת מעבר לעניין חובת דיווח של יבואן ישיר 8. על אף האמור בסעיף 56א(א) לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 5 לחוק זה, מי שהיה יבואן ישיר ביום תחילתו של חוק זה (להלן – יום התחילה) ידווח, לראשונה, עד חודש מיום התחילה, למנהל המכס, פרטים כאמור באותו סעיף לעניין כלי רכב שהוא ייבא בשישה החודשים שקדמו למועד הדיווח וניתנה לגביהם העדפה בשיעור המכס, כהגדרתה בסעיף האמור, באופן הקבוע באותו סעיף.

ד ב ר י ה ס ב ר

כללי חוק רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב, התשע"ו-2016 (להלן – החוק) יצר שינויים משמעותיים במבנה הרגולטורי של ענף יבוא הרכב, שמטרתם הייתה, בין השאר, לקדם את התחרות בענף,

כפי שנקבע בסעיף 1 לחוק, המפרט את מטרות החוק. במסגרת שינויים אלה, נקבעו סוגים שונים של יבואני רכב: יבואן ישיר – יבואן רכב שברשותו הסכם עם יצרן רכב במדינת חוץ לייבוא ושיווק רכב מתוצרתו בישראל; יבואן עקיף – יבואן רכב שברשותו הסכם עם סוכן מורשה של יצרן רכב במדינת חוץ; יבואן זעיר – יבואן רכב שברשותו הסכם עם אדם במדינת חוץ, אשר מוגבל במספר הרכבים שהוא רשאי לייבא בשנה (20 רכבים בשנה, לפי סעיף 44(ב) לחוק; להוראה זו נקבעה, בהוראת שעה, הקלה המאפשרת ייבוא עד 60 רכבים בשנה, ראו סעיף 254 לחוק).

במהלך השנים מאז שנכנס החוק לתוקף התגלו חסמים תחרותיים שונים שהוראות החוק לא הסדירו. אחד מחסמים אלה הוא היעדר היכולת של יבואני רכב שאינם יבואנים ישירים לזכות בפטור ממכס בשיעור של 7% משווי הרכב (המוקנה על פי הסכמי סחר בין-לאומיים שמדינת ישראל צד להם) לרכבים שמקורם בארצות עמן יש לישראל הסכמי סחר ובכפוף להוראות צו תעריף המכס והפטורים ומס קניה על טובין, התשע"ז-2017 (להלן – צו תעריף המכס והעדפת המכס, בהתאמה).

לצורך קבלת העדפת המכס נדרש כיום יבואן רכב להציג בפני המכס מסמך העדפה, כהגדרתו בפקודת המכס. אישורים אלה מצויים בידי יצרני הרכב וניתנים על ידם ליבואני הרכב הישירים בלבד (עימם הם קשורים בהסכם). האישורים לא מסופקים ליבואנים אחרים כך שלא מתאפשר ליבואנים עקיפים, זעירים או מייבאי רכב ביבוא אישי (לפי סעיף 33 לחוק) ליהנות מהעדפת המכס.

בשל כך ביום ב' בתמוז התשפ"ג (21 ביוני 2023) נכנס לתוקפו חוק התחרות הכלכלית (תיקון מס' 23 והוראת שעה), התשפ"ג-2023 שתיקן את החוק וקבע, בהוראת שעה, חובת דיווח של יבואן ישיר למנהל המכס לעניין העדפה בשיעור המכס. במסגרת חובת הדיווח העבירו יבואנים ישירים את פרטי הרכבים שייבאו לישראל שלגביהם ניתנה העדפת המכס. הוראת השעה פקעה ביום ד' בתמוז התשפ"ה (30 ביוני 2025).

צו תעריף המכס קבע הוראת שעה (פרט מכס 815) שפקעה ביום 31/8/25 (להלן- הוראת השעה בצו תעריף המכס), אשר אפשרה ליבואנים שאינם יבואנים ישירים לקבל גם הם פטור ממכס בייבוא רכבים מאותם הדגמים שייבאו יבואנים ישירים ונמצאו זכאים לפטור מהמכס, והכל בהתאם לתנאים שנקבעו בהוראת השעה בצו תעריף המכס.

הוראת השעה סייעה לשיפור תנאי התחרות בין יבואני הרכב השונים ולכן מוצע כעת לתקן את החוק ולהוסיף את ההסדר שהיה קבוע בהוראת השעה כהסדר קבוע, בשינויים כפי שיפורטו בהמשך.

עוד יצוין כי מאז שנכנס החוק לתוקף העיסוק בסוגיית הסייבר ברכבים בקרב הגורמים העוסקים בתחום תופס מקום נרחב יותר, הן לנוכח המגמה ההולכת וגדלה של שימוש במחשבים וציוד דיגיטאלי ברכבים, והן בשל התגברות קצב אירועי מתקפות הסייבר. במטרה לתת מענה להתפתחויות אלה מוצע להסמיק את שר התחבורה והבטיחות בדרכים (להלן – השר) לקבוע תנאים לקבלת רישיון לפי חוק זה בעניין הגנת סייבר וכן להסמיק את השר ואת המנהל, כהגדרתו בחוק, לקבוע דרישות מבעלי רישיונות כאמור בעניין הגנת סייבר, והכול כפי שיפורט בהמשך בדברי ההסבר לסעיפים 2 עד 4 להצעת החוק.

סעיף 1 מוצע לתקן את סעיף ההגדרות לצורך התאמתו למונחים שנעשה בהם שימוש בהצעת החוק ולהוסיף הגדרות של "דרישות תקינה קנדית", "מנהל המכס" ו"מערך הסייבר הלאומי", אשר אינן מוגדרות בו כיום.

סעיף 2 סעיף 3(ב) לחוק עניינו סמכות המנהל לקבוע ברישיון למתן שירות רכב, כהגדרתו בחוק, תנאים והגבלות שיחולו על בעל הרישיון. כחלק מהרחבת הכלים להתמודדות עם איומי הסייבר בענף הרכב, כאמור בחלק הכללי לדברי ההסבר, מוצע להסמיך את המנהל, בהתייעצות עם מערך הסייבר הלאומי, לקבוע ברישיון של בעל רישיון כאמור תנאים והגבלות לעניין אמצעים שעליו לנקוט לשם הגנה מפני איומי סייבר. מוצע לקבוע, שאם לא התקבל מענה ממערך הסייבר הלאומי 30 ימים ממועד פניית המנהל בנושא, בתום אותה תקופה, יראו כאילו קוימה עימו חובת ההתייעצות כאמור.

סעיף 3 מוצע להוסיף את סעיף 7א לחוק ולהסמיך את השר, בהתייעצות עם מערך הסייבר הלאומי, לקבוע תנאים נוספים לקבלת רישיון לפי החוק בעניין הגנת סייבר, ובכלל זה – דרישת קיומם של מנגנונים ואמצעים שיבטיחו הגנה כאמור, חובת מינוי בעלי תפקיד שיהיו ממונים על עניין זה וקביעת תנאי כשירות ודרישות הכשרה בעבורם. מוצע לקבוע שאם לא התקבל מענה ממערך הסייבר הלאומי 30 ימים ממועד פניית השר בנושא, בתום אותה תקופה, יראו כאילו קוימה עימו חובת ההתייעצות כאמור.

התנאים הנוספים שיקבע השר, לפי סעיף מוצע זה, יהיו תנאי לקבלת הרישיון, נוסף על התנאים הפרטניים לכל רישיון הקבועים בחוק ומבקש הרישיון יידרש להוכיח את התקיימותם בו כתנאי לקבלת רישיון לפי חוק זה, וזאת במטרה להבטיח שמבקש הרישיון מחזיק באמצעים, כגון מערכות מחשב ותקשורת המקיימות דרישות הגנת סייבר, ובכוח אדם מקצועי בתחום הסייבר.

סעיף 4 לנוכח השימוש הגדל במחשבים וציוד דיגיטאלי ברכבים, כאמור בחלק הכללי לדברי ההסבר, קיימת חשיבות רבה להגנת סייבר ולקיום אמצעים למניעת מתקפות סייבר. לפיכך מוצע לקבוע חובה על בעל רישיון למתן רכב לדאוג לקיומם של מנגנונים נאותים ואמצעים מתאימים להגנת סייבר כדי לשמור על ענייני ובטיחות לקוחותיהם. לצורך הבטחת האמור, מוצע להסמיך את השר, בהתייעצות עם מערך הסייבר הלאומי, לקבוע, בתקנות, הוראות בעניינים אלה. השר רשאי לקבוע דרישות שונות לפי סוג הרישיון. מוצע לקבוע, שאם לא התקבל מענה ממערך הסייבר הלאומי 30 ימים ממועד פניית השר בנושא, בתום אותה תקופה, יראו כאילו קוימה עימו חובת ההתייעצות כאמור.

יובהר כי בעל רישיון למתן שירות רכב יידרש לקיים, באופן קבע, את הדרישות השונות שקבע השר בתקנות כל עוד ברשותו רישיון למתן שירות רכב.

סעיף 5 מוצע להוסיף את סעיף 56א לחוק ולעגן בו בסעיף קטן (א) חובה של יבואן ישיר שייבא רכבים תוך קבלת העדפת מכס למסור למנהל המכס, אחת לשישה חודשים, פרטים אודות הרכבים שייבא כאמור. הפרטים הם: תוצר (make/manufacture) כפי שקבוע במסמכי התקינה של הרכב; מדינת ייצור הרכב; באילו דרישות תקינה זרה המאושרת בישראל הרכב עומד ופרטי זיהוי נוספים בהתאם לסוג התקינה הזרה, הכוללים, בין השאר, כינוי מסחרי כפי שמופיע בהצהרת יצרן הרכב לפי מסמך דרישות החובה הישראליות (IMR) או במסמך ההתאמה לדרישות התקינה האירופית (Certificate of Conformity). פרטי הזיהוי הנוספים כאמור נקבעו בהתאם לסוג התקינה הזרה בשל המאפיינים השונים של הרכבים המיובאים, העומדים בסוגי התקינה השונים המאושרים כיום בישראל: תקינה אירופאית, אמריקאית וקנדית (ביחס לחלק מסוגי הרכבים). כן מוצע, במקרה שהשר יאשר ייבוא רכבים בתקינה זרה אחרת מסוגי התקינה המאושרים כיום, בהתאם לתקנה 282 לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961, לאפשר לשר, בהסכמת שר האוצר, לקבוע את פרטי הזיהוי שיבואנים ישירים שייבאו רכבים כאמור יחויבו למסור. מוצע לקבוע כי העברת המידע על ידי היבואנים הישירים תיעשה בטופס מקוון שקישור אליו יפורסם

באתר רשות המסים. מובהר כי אין בחובת הדיווח כאמור כדי לגרוע מכל חובת דיווח אחרת החלה על יבואן ישיר לפי דין, ובכלל זה חובות דיווח החלות מכוח הוראות החוק.

כדי לאכוף את חובת מסירת המידע שנקבעה בסעיף קטן (א) מוצע לקבוע בסעיף קטן (ג) כי מנהל המכס יעביר למנהל לפי החוק מידע אודות יבואן ישיר שלא יקיים את חובת מסירת המידע באופן מלא, לצורך הפעלת סמכויות האכיפה הנתונות למנהל לפי החוק, כנגד מפר, ובכלל זה הסמכות להטיל עיצום כספי כפי שיפורט בדברי ההסבר לסעיף 6 להצעת החוק.

סעיף 6 בהתאם לאמור לעיל וכדי לייעל את האכיפה של חובת מסירת המידע למנהל המכס שמוצעת בסעיף 5(א) להצעת חוק זו, מוצע לקבוע הוראות של עיצומים כספיים בגובה הסכום הבסיסי, כהגדרתו בחוק, הן בנוגע לאי מסירת מידע על ידי יבואן ישיר כמפורט בסעיף 5 להצעת חוק זו (הוספת סעיף 198(א18) לחוק), והן בנוגע לאי מסירת מידע כמפורט בסעיף 5 להצעת החוק לגבי כלי רכב שיובאו בתקופה הקבועה בהוראת המעבר בסעיף 8 להצעת החוק על ידי יבואן ישיר בתקופה של חודש מיום תחילתו של חוק זה, כאמור בהוראת המעבר (הוספת סעיף 198(ב18) לחוק).

סעיף 7 כדי לייעל את האכיפה של חובות בעל רישיון למתן שירות רכב לקיים מנגנונים נאותים ואמצעים מתאימים להגנת סייבר בעת מתן שירות רכב, שיקבעו בתקנות לפי סעיף 14א המוצע, מוצע להשתמש במנגנון של עיצום כספי, בסכום שלא יעלה על הסכום הבסיסי כהגדרתו בחוק, על הפרות של החובות, כפי שיקבע השר מכוח סמכותו המוצעת בסעיף האמור. יובהר שהחובות שיחולו על בעל רישיון כאמור מכוח סעיף 14א יקבעו בתקנות בהתייעצות עם מערך הסייבר הלאומי, והקביעה לעניין העיצומים הכספיים תיקבע בתקנות בהסכמת שר המשפטים.

סעיף 8 מוצע לקבוע הוראת מעבר לפיה על יבואן ישיר לדווח, לראשונה לפי חוק זה, למנהל המכס, עד חודש ממועד התחילה, פרטים כאמור ובהתאם להוראות סעיף 5(א) להצעת חוק זו לעניין כל הרכבים שייבא לישראל תוך קבלת העדפת מכס בששת החודשים שקדמו למועד אותו דיווח, וזאת במטרה לאפשר לשר האוצר לבחון מתן פטור ממכס באמצעות תיקון צו תעריף המכס לאחר מועד התחילה על בסיס הנתונים.

ירושלים, כ"ח בכסלו, התשפ"ו
18 בדצמבר 2025

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה

נושא הצעת ההחלטה

טיוטת חוק רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב (תיקון מס'...) (הוראות לעניין סייבר והעדפת מכס-ארץ המקור), התשפ"ו-2025

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים

מוצע לבצע חקיקה מואצת של טיוטת החוק הנ"ל, על מנת שניתן יהיה לאשרה בקריאה ראשונה במהלך השבוע הקרוב. מדובר בתיקונים לחוק רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב, התשע"ו-2016 (להלן – החוק), בשני נושאים:

הסמכה לקבוע הוראות בנושא הגנת סייבר - הסמכת שרת התחבורה והבטיחות בדרכים לקבוע תנאים לקבלת רישיון לפי החוק בנושא הגנת סייבר; תנאים והוראות שיחולו על בעל רישיון למתן שירות רכב בעת מתן שירות רכב בנושא הגנת סייבר; ותנאים והגבלות שיקבע המנהל (כהגדרתו בחוק) בנושא הגנת סייבר. כל אלה, בהתייעצות עם מערך הסייבר הלאומי.

הסדרת יבוא רכב על ידי יבואנים שאינם ישירים תוך קבלת העדפת מכס – קביעת חובת דיווח למנהל המכס שתחול על יבואנים ישירים, אחת לשישה חודשים, ביחס לפרטי הרכבים שייבאו לישראל תוך קבלת העדפת המכס, בששת החודשים שקדמו למועד הדיווח. חובה זו תסייע בקבלת פטור ממכס גם ליבואנים שאינם יבואנים ישירים, כאשר התשתית החוקית למתן פטור כאמור והתנאים לפטור נקבעים בצו תעריף המכס. מטרת התיקון המוצע היא הגברת התחרות בשוק ייבוא הרכב, והפחתת מחירי הרכבים המיובאים על ידי יבואנים שאינם יבואנים ישירים.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם

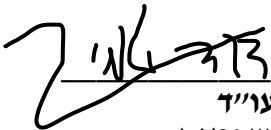
אין קשיים.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם

נוסח הצעת החוק נוסח בתיאום עם הייעוץ המשפטי של רשות המיסים.

עמדת היועצת המשפטית של המשרד שהשרה העומדת בראשו מגיש את ההצעה

אין מניעה משפטית לאישור ההצעה, שעיקרה האצת הליך החקיקה.

ב/ יעל כהן, עו"ד
היועצת המשפטית
משרד התחבורה והבטיחות בדרכים